GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 151. *Sâmbătă, 11 (23) Iulie.* **1887.**

Brașovŭ, 10 Iulie 1887.

Era unŭ timpŭ, când se mai auḍiau veștĭ îmbucurătóre din mijloculŭ poporului română din comitatulŭ Bihorului.

P'atuncĭ Bihorenii aveau câțĭva conducĕtorĭ harnicĭ, carĭ se interesau de sórtea poporului.

Aḍĭ nu mai auḍimŭ mai nimicŭ despre Bihorŭ și Bihorenĭ, și décă nu se întêmpla casulŭ cu cei doi țĕranĭ din Laculŭ negru, carĭ s'au dusŭ pe josŭ la Viena sĕ-șĭ caute dreptate, ar fi rĕmasŭ celŭ mai importantŭ evenimentŭ din acestŭ județŭ alegerea lui Silviu Rezei în Ceica ca deputatŭ tiszaistŭ.

Poporulŭ română bihoreanŭ sufere însĕ de aceleașĭ rele și de aceeașĭ pacoste, de care suferimŭ cu toții și décă cu tóte acestea nu se vorbesce de elŭ, causa nu póte fi alta decâtŭ că nu mai are conducĕtorĭ zeloșĭ și bravĭ ca odinióră.

Étă cum se esprimă unŭ fruntașŭ bihoreanŭ într'o scrisóre, ce nĭ-o adreséză nouĕ, asupra stărei Românilorŭ din Bihorŭ:

„Până acum — ne scrie Bihoreanulŭ—fórte puținŭ am aflatŭ scrisŭ prin ḍiarele nóstre despre Românii carĭ în mare parte împopuléză acestŭ comitatŭ. Ómenii noștri de specialitate, potŭ ḍice, nu se ocupă mai de locŭ cu studiarea vieței și relațiunilorŭ din acestŭ comitatŭ din punctŭ de vedere românescŭ, făcêndu-le cunoscute și între Românii din celelalte părțĭ.“

„Pe când Maghiarii din acestŭ comitatŭ înființéză unŭ Kulturegylet în miniatură sub numele „Nepnevelesi-egylet“ (reuniune pentru educațiunea poporului), înființéză unŭ „Tanszermuzeum“ (museu de rechisite de învĕțămêntŭ) pentru înzestrarea gratuită a școlelorŭ sĕrace, orĭ pe lângă prețŭ scăḍutŭ cu cărțĭ, table ș. a., firesce totŭ unguresci; pe când „măria sa“ Sipos Orban în calitate de inspectorŭ reg. ung. de școle cutrieră dela unŭ colțŭ până la celalaltŭ comitatulŭ Bihorului, terorisândŭ pe bieții învĕțătorŭ români conscii de chemarea lorŭ, ér pe alții de nimica încuragiându-i a sprijini opera maghiarisărei, de care bólă sufere aci și celŭ din urmă scriitorŭ notarialŭ; pe când K. Nagy Sandor, celŭ lăudat de „marele patriot“ maghiarŭ Hundsdorfer, publică cu ajutorulŭ „Nepnevelesi-egyletului o geografiă ungurésca a Bihorului, în care potențéză numĕrulŭ Ungurilorŭ locuitorĭ în comitatŭ și se încércă a arĕta superioritatea morală și materială a acestora asupra locuitorilorŭ de altă limbă; pe când toțĭ din ceata lui Arpadŭ cu micŭ cu mare îșĭ concentreaza puterile în scopulŭ de a ne despoia de graiulŭ românescŭ ce ni l'a datŭ Dumneḍeu — căcĭ după K. Nagy Sandor la venirea Ungurilorŭ aci locuiau Kazarĭ, ér după „marele istoricŭ“ ungurŭ Horvath pe noi ne-a învĕțatŭ limba românéscă unŭ dascălŭ din Bănatŭ la începutulŭ secolului presentŭ, până când amŭ fostŭ cu toții Slavĭ, prin urmare după dênșii n'amŭ perde nimicŭ desbrăcându-ne de individualitatea românéscă, ci din contră amŭ câștiga întrândŭ în céta lorŭ; pe când toțĭ din tóte părțile ne atacă amenințându-ne limba și naționalitatea: noi Bihorenii dormimŭ unŭ somnŭ greu orĭ privimŭ la tóte cu o nepăsare fără sémĕnŭ și pĕcătósă, și în locŭ sĕ nisuimŭ a ne înființa societățĭ literare, reuniunĭ sociale, bibliotecĭ poporale române de care n'avemŭ, alergămŭ încă a ne înscrie cu obolulŭ nostru ca membri la „Nepnevelesi-egylet“, care sub masca educațiunei urmăresce scopurĭ din cele mai neiertate, scopurĭ de maghiarisare.“

In puține cuvinte ne desfășură aci fruntașulŭ bihoreanŭ tristulŭ tablou alŭ stărei, în care se găsescŭ aḍĭ Românii din Bihorŭ.

Ne dă corespondentulŭ din vorbă și amĕrunte despre purtarea multorŭ preoțĭ și învĕțătorĭ din Bihorŭ, carĭ se ținŭ, ce e dreptŭ, încă de Românĭ, dér carĭ de multŭ șĭ-au uitatŭ de datoria lorŭ românéscă. Nefericiții aceștia găsescŭ o plăcere în a fi slugile unui Sipos și rĕmnescŭ la laudele acestui inspectorŭ de școle, care nicĭ nu mai ascunde că este unŭ agentŭ alŭ maghiarisărei comitatului Bihorŭ.

Preoții românĭ din acelŭ comitatŭ nu se abonéză la foile române, ci citescŭ mai bine foi jidano-maghiare. Décă vorŭ merge așa înainte, ca mâne îi vomŭ vedé trecêndŭ la legea mosaică orĭ reformată.

Vomŭ publica memoratele amĕrunte, ca sĕ se véḍă cum este condusŭ poporulŭ română din Bihorŭ și ce controlŭ esercitéză autoritățile nóstre confesionale asupra școlei și bisericei române bihorene.

Bihorulŭ este unŭ punctŭ înaintatŭ alŭ românismului și este espusŭ mai multŭ a fi isbitŭ de valurile elementului maghiarŭ. Aicĭ ar trebui ordonariatele nóstre sĕ grijéscă, ca sĕ fiă instituițĭ totŭ numai preoțĭ conscii de misiunea lorŭ apostolică românéscă, ér nu de cei ce se 'nchină la idolĭ streinĭ. Totŭ așa ar trebui sĕ se întêmple și cu învĕțĕtorii.

Nenorocirea cea mai mare a poporului nostru a fostŭ în tóte timpurile, că n'a avutŭ conducĕtorĭ destulŭ de harnicĭ. Lipsa acestora se resimte însĕ aḍĭ mai tare ca orĭ și când.

Datoria cea maĭ de frunte a nóstră, celorŭ chemațĭ a ocroti poporulŭ, este și rĕmâne a forma din sînulŭ nostru cadrele menite a-lŭ conduce cu tăriă și cu înțelepciune în lupta sa de desvoltare națională, începêndŭ cu punctele cele mai espuse.

Din afară.

Călĕtoria ministrului română de esterne Ferichide la Constantinopolŭ nu stă nicidecumŭ în legătură cu cestiunea bulgară, precum comunicaseră unele ḍiare, ci cu tractatulŭ de comerțŭ româno-turcescŭ, a căruia încheiare — precum se anunță din Bucurescĭ — întêmpină greutățĭ deórece tractările de până acum au arĕtatŭ, că de amêndouĕ părțile domină o puternică tendință de prohibițiune în privința taxelorŭ vamale.

Alsacianii, carĭ facŭ parte din grupulŭ protestatorilorŭ, suntŭ amenințațĭ de expulsare de guvernulŭ Alsaciei-Lorene. Comitetulŭ electoralŭ, în vederea acestorŭ mĕsurĭ a renunțatŭ de a presinta unŭ candidatŭ care era sigurŭ de a fi alesŭ și a renunțatŭ de asemenea de a intra în luptă. Se prevede chiar de acum eșeculŭ candidatului guvernamentalŭ.

Nouĕ demonstrațiunĭ în contra cântăreților și orchestrei streine (austriace) s'au făcutŭ în Belgradŭ la hotelulŭ „Împĕratului Rusiei“ și la restaurantulŭ „Holarar“ în grădina căruia dau ferestrile ambasadei austro-ungare. Gendarmeria a reprimatŭ aceste manifestațiunĭ, cu care ocasiune s'au întêmplatŭ și rănirĭ. In urma acestorŭ neorêndueli, ministrulŭ de interne a interḍisŭ până la o nouă disposițiune ascultarea cântăreților și orchestrei streine. De asemenea la 14 Iulie n. au fostŭ manifestațiunĭ pentru Franța și Rusia, avêndŭ caracterŭ anti-austro-ungarŭ și anti-germanŭ.

Individulŭ, care a pușcatŭ asupra comisariului francesŭ Ritter în Pagny-sur-Moselle se numesce Zangerle și este unŭ fostŭ brutarŭ germanŭ din Parisŭ, care fù espulsatŭ în urma unei sentințe judecătorescĭ în anulŭ 1880. Zangerle mărturisesce, că a venitŭ în Francia cu scopŭ de a omorî pe vr'unŭ funcționarŭ alŭ guvernului francesŭ. Lunia trecută s'a presentatŭ în ministeriulŭ de interne cu intențiunea de a omorî pe ministru, dér în urma limbagiului sĕu vehementŭ a fostŭ datŭ afară din ministeriu. Sosindŭ în Pagny, a cerutŭ sĕ i se arate comisariulŭ și cu cuvintele „D-ta vei fi victima“ s'a apropiatŭ de elŭ și a trasŭ trei focurĭ. Ranele comisarului nu suntŭ grele.

Ḍiarele din Parisŭ declară încercarea de omorŭ comisă asupra comisarului de poliție francesŭ din Pagny, ca unŭ incidentŭ, care privesce justiția, ér nu diplomația. Cu tóte aceste unele ḍiare radicale din Parisŭ au esploatatŭ și acestŭ casŭ spre a îndrepta nouĕ atacurĭ în contra Germaniei.

Ḍiarulŭ „France“ este informatŭ din partea generalului Boulanger, că tóte cele petrecute la gara din Parisŭ, când cu plecarea lui, au fostŭ inscenate de dușmanii lui cu scopŭ de a-lŭ compromite. Faima, că Boulanger arŭ avé planurĭ de a face o lovitură de statŭ este o clevetire nerușinată. Adevĕrŭ este numai, ḍice „France“, că unii deputațĭ monarchiștĭ au făcutŭ lui Boulanger propunerĭ, pe carĭ acesta le-a respinsŭ cu indignare.

In casarma din Mainz au fostŭ arestațĭ mai mulțĭ scriitorĭ fiindŭ suspiționațĭ că facŭ parte din liga patriotică.

După cum spune o depeșă dela Berlinŭ către „Temps“ din Parisŭ, principele Bismark vorbindŭ de alegerea prințului de Coburg ar fi ḍisŭ: Acésta este o candidatură născută mórtă.

Administrațiă ungurésca.

„Neues Pester Journal“ scrie:

Industriașii din Macău, carĭ forméză o corporațiune de peste 700 membri, se află în mare iritațiune din causa maltratărilorŭ ce a trebuitŭ sĕ le sufere unulŭ dintre dênșii. Fiindcă afacerea nu s'a putută resolva în modŭ satisfăcĕtorŭ în representanța comunală, corporațiunea industriașilorŭ cere printr'o petițiune adresată ministerului de interne suspendarea căpitanului orășenescŭ din Macău. In acéstă petițiune casulŭ este descrisŭ precum urméză: Valentinŭ Erdei, unulŭ din cei mai respectațĭ și mai avuțĭ industriașĭ din Macău, a luatŭ în reparatură o trăsură a birjarului Bernhard Abeles. Fiindŭ că Abeles nu are creditŭ, după terminarea reparaturii Erdei nu voì sĕ-i dea trăsura, până nu va plătì Abeles suma de 39 fl. stabilită pentru reparatură.

Abeles se adresà către căpitanulŭ orașului, care chemà pe Erdei la sine și-lŭ sfătuì sĕ restitue lui Abeles trăsura. Erdei sciindŭ, că afacerea nu cade în competența poliției, declarà, că va da trăsura, décă va primi cei 39 fl. Totŭ în ḍiua aceia către sérà se presentară la Erdei cincĭ polițiștĭ cu baionete 'n puscĭ și cerură sĕ predea trăsura. Erdei declarà și acum, că numai după ce va primi cei 39 fl. va da trăsura. Apoi alergà la pórtă ca sĕ o închidă înaintea poporului, ce se adunase în numĕrŭ mare înaintea ei.

Atuncĭ polițiștii se aruncară asupra lui, îi legară mânile și piciórele, îlŭ insultară în modulŭ celŭ mai durŭ și maltratându-lŭ brutalŭ îlŭ transportară la casa orașului. Inaintea lumii adunate bietulŭ omŭ, care îșĭ mai pierdù conscința de sine, fù tîrîtŭ pe pămêntŭ și, în stare înspăimêntătóre, cu hainele sdrențuite, ajunse la casa orașului, unde numai decâtŭ fù pusŭ ér în libertate. In urma maltratărilorŭ suferite Erdei acum ḍace bolnavŭ. Corporațiunea industriașilorŭ, revoltată de acéstă procedură, cere dela ministerŭ suspendarea căpitanului Cseresnyés și pornirea unei severe cercetărĭ. Petițiunea este subscrisă de toțĭ 700 membri ai corporațiunii și afară de aceea de mai bine de 100 de cetățenĭ onorabilĭ din Macău.

SCIRILE ḌILEI.

In *Deva* va locuí *Maiestatea Sa Monarchulŭ*, în timpulŭ manevrelorŭ, în *magna curia*, împreună cu prințulŭ de corónă Rudolf, ér în *parva curia* va locui arhiducele Albrecht. Locuitorii de acum ai celorŭ douĕ curii aŭ și fostŭ avisațĭ ca până la 1 Augustŭ sĕ goléscă localitățile.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de interne face printr'o ordinațiune cunoscutŭ, că *raportulŭ protegiațilorŭ austro-*

ungarì în România, a aşa numiţilorŭ supuşĭ *de facto*, încetéza definitivŭ la 1 Ianuarie 1888 şi că prin urmare toţĭ acei protegiaţĭ, carĭ până la terminulŭ indicatŭ nu vorŭ fi dobênditŭ cetăţenia austriacă orĭ ungară, vorŭ fi supuşĭ în tóte privinţele legilorŭ române. Informaţiunĭ asupra condiţiunilorŭ pentru dobêndirea cetăţeniei ungare se dau la consulatele c. r. din România.

—x—

Din *Şieitinŭ* ni se scrie cu data 14 Iulie n.: Tinerimea română studiósă din Şieitinŭ (com. Cianadŭ) a arangiatŭ o petrecere de véră în 11 Iulie s. n. alŭ cărei venitŭ curatŭ a fostŭ menitŭ în favórea ḑidindei s. bisericĭ gr.-cath. din Şieitinŭ. Petrecerea a reuşitŭ cu succesŭ strălucitŭ fiindŭ cercetată de óspeţĭ mai alesŭ pentru jocurile »Căluşerulŭ şi Bătuta«, carĭ s'au jucatŭ de către tinerii studioşĭ sub conducerea lui Arcadie Crêsnicŭ, studentŭ absolutŭ, şi s'a finitŭ între aplause numeróse; totŭ asemenea plăcere a causatŭ óspeţilorŭ şi unŭ jocŭ bănăţănesc, danţat solo de d lŭ Iónŭ Micşa not. în Igrişŭ (Banatŭ) care asemenea a fostŭ aplaudatŭ. Rolulŭ principalŭ în acéstă petrecere l'a dusŭ m. on. d-nŭ Paulŭ Maiorŭ parochŭ gr. cat. în Şieitinŭ. Deórece suprasolvirile acum sosescŭ din cerculŭ lateralŭ, se vorŭ chita mai târḑiu şi se vorŭ publica.

—x—

Dumineca în 12 Iulie v. d-lŭ sublocotenentŭ *Victorŭ Verzea*, fiulŭ d-lui A. Verzea, preotŭ în Sĕcele, îşĭ va serba cununia sa cu d-şóra *Zoe Tamara*, fiica d lui generalŭ Tamara, în biserica Creţulescu din Bucurescĭ. — Adresămŭ urărĭ de fericire tinerei părechĭ.

—x—

Doctorulŭ *Assaky* plécă peste câteva ḑile la Parisŭ şi d'acolo la New-Yorck pentru a asista la unŭ congresŭ medicalŭ. D-sa se va reîntórce în Septemvre.

—x—

In *Sighişóra*, unde bântue pojarulŭ de mai bine de două lunĭ, nu s'au ţinutŭ esamene la finele anului, decâtŭ la gimnasiulŭ şi seminarulŭ săsescŭ, unde instrucţiunea n'a fostŭ întreruptă. Au fostŭ până acum vr'o 1500 bolnavĭ de pojarŭ şi au muritŭ dintre ei peste 70.

—x—

In *Bicsadŭ* unŭ *incendiu* a prefăcutŭ în cenuşe cincĭ şurĭ pline cu cereale.

—x—

In gara *Cucerdea* fù prinsŭ şi arestatŭ la 18 Iulie n. unŭ tênĕrŭ, care scosese din busunarulŭ unui domnŭ mai bĕtrânŭ, ce şedea lângă elŭ în cupeulŭ vagonului, portofoliulŭ cu 300 fl.

—x—

Dintre *bandiţii* urmăriţĭ în plaiulŭ Loiştei, judeţulŭ Argeşŭ, au fostŭ prinşĭ trei, ér ceilalţĭ 8—9, fiindŭ încolţiţĭ de tóte părţile, *au trecutŭ frontiera în Transilvania* de unde şi veniseră, scrie „Românulŭ".

—x—

Este numitŭ capelanŭ militarŭ cl. II în reservă d-lŭ *Iónŭ Dologa*, preotŭ alŭ diecesei gr. cat. a Gherlei.

Dela Podereulŭ Zagarului, 1 Iulie 1887.

Domnule Redactorŭ! Ca adausŭ şi „potolecŭ" la celea scrise şi descrise de Domnulŭ Spectatore in Nr. 129 alŭ „Gazetei Transilvaniei" despre decursulŭ alegerei deputatului dietalŭ pe periodulŭ de cincĭ anĭ în cerculŭ de susŭ alŭ Comitatului Têrnava mică, în comuna Bălăşerŭ, voiescŭ a adauge şi raporta încă ceva demnŭ de înregistratŭ:

Ca contra-candidatŭ opoziţionalŭ moderatŭ a păşitŭ grofulŭ Redai din Sândumitru (Sz. Demeter) faţă cu guvernamentalulŭ Iuliu Horvath — şi numai cu vr'o cincĭ ḑile mai nainte de terminulŭ fixatŭ de 17 Iunie şĭ-a desfăşuratŭ programulŭ sĕu în comuna Coroiu-Sânmărtinŭ. — Acum sĕ fi vĕḑutŭ zólă şi trudă pe toţĭ cei dela »hivatal" (oficiu) cum alergau cu limbile scóse în ruptulŭ capului în susŭ şi în josŭ, nu aveau nefericiţii rĕpausŭ şi odihnă nicĭ nóptea, tóte căruţele şi „hirbledele" erau puse la disposiţiune spre a corteşi — cugetai că acum e judeţulŭ generalŭ dela sfêrşitulŭ lumei. Fii lui Antichrist umblau de abia mai putêndŭ resufla dela unŭ sufletŭ la altulŭ spre a-lŭ ademeni în cétă şi tagma lorŭ.

Şi cu o ḑi mai nainte de alegere grofulŭ Redai spre norocirea liberalilorŭ guvernamentalĭ a abḑisŭ, firesce fiindŭ fórte bine remuneratŭ — altcum era pe aci sĕ reiésă elŭ. Şi acum copilulŭ adoptivŭ şi sufletulŭ lui Tisza, marele liberalŭ guvernamentalŭ Iuliu Horvath a fostŭ aclamatŭ de deputatŭ dietalŭ încă până ce nu sosiseră cei mai îndepărtaţĭ. Prin urmare e realesŭ a patra óră; acum potŭ fi „mândrii" Românii, carĭ au alergatŭ a-i da votulŭ lui Horvath, acela, care în mai multe rêndurĭ nĭ-a ḑisŭ sĕ mergemŭ în România la Bucurescĭ, tocmai ca stăpânulŭ sĕu, sfărîmătorulŭ sobolilorŭ, Tisza. S'au pututŭ delecta neruşinaţii din tocana şi gulaşulŭ fiertŭ în căldările celea necurate şi pline de cenuşe, în care fierbŭ muerile leşia de haine; au pututŭ banchetui că au realesŭ pe celŭ mai neîmpĕcatŭ adversarŭ a totŭ ce e românŭ.

D-lŭ „Spectatore" nu a vĕḑutŭ pe tóte oile rătăcite care au luatŭ parte la actulŭ alegerei şi care s'au desfătatŭ din beuturile şi mâncările celea păgâne necurate. Afară de cei însemnaţĭ şi înregistraţĭ de d-lŭ spectatore, mai suntŭ de însemnatŭ ca apostaţĭ ai naţiunei următorii:

Septuagenarulŭ parochŭ gr. cat. din Goganŭ *Patrichie Rotariu*, omŭ bĕtrânŭ şi fără mândriă românéscă, căruia nu i-a fostŭ ruşine a purta în păläriă pénă roşiă cu »éljen Horvath-Gyula". Fost'a alăturea cu elŭ şi unŭ ginere alŭ sĕu absolventŭ şi maturisantŭ de Blaşiu, *Valeriu Nobili*, încă cu pénă în păläriă, îi sta aşa de bine ca la unŭ câne cu óia'n capŭ.

După cum sunt informatŭ din isvorŭ sigurŭ a fostŭ şi popa unitŭ din Lepindea *Iosifŭ Popŭ* care elŭ însĭ şĭ a dusŭ cu védra vinulŭ în o casă din Balauşieriu la ceilalţĭ popĭ, precum şi ginerele sĕu *Savu*, popa unitŭ în Dârlosŭ. Apoi vêrfŭ şi corónă lĭ-a pusŭ preotulŭ din Jaculŭ românescŭ *I. Boeriu*, care a toastatŭ şi a alduitŭ lui Horvath. Ruşine şi ér ruşine unorŭ asemenĭ păstorĭ risipitorĭ ai turmei lui Christosŭ.

Imĭ ţinŭ de datorinţă a vĕ relata ceva şi din comitatulŭ Têrnavei marĭ, loculŭ de alegere Sighişóra, fiindŭ că nu s'a găsitŭ nimenĭ altulŭ care sĕ vĕ comunice.

Ḑiua de 17 Iunie a fostŭ chiar şi ḑi de têrgŭ de ţéră. Mĕ duseiu şi eu la têrgŭ sĕ-mĭ cumpĕrŭ nesce vitişóre. Când eram în »alcazaşŭ" cu unŭ omŭ, auḑŭ din depărtare o bandă care trăgea marşulŭ lui Rakotzi, după aceea vĕdŭ două stindarde de ale lui Tisza, venea spre capulŭ oraşului de către Daneşiu spre a întêmpina pe alegĕtorii din părţile de josŭ ale Sighişórei. Nu trece o jumĕtate de oră şi audŭ éraşĭ bandă şi vĕdŭ o mulţime de steagurĭ de-ţĭ întunecau ochii. Aşa dér stindardele celea două mergeau înainte după fii lui Faraonŭ cu marşulŭ lui Rakotzi, apoi caruţele cu cei duşĭ la drépta judecată, trecură 2 până în 3 căruţe şi écă unŭ popă românŭ cu dascalii sĕi, era ciustia sa *Tătaru*, popa neunitŭ din Daneşiu —; veḑĭ părinte Tătare, pentru că te-a pricopsitŭ jupânulu Trefort, te ai făcutŭ slugă dimpreună cu alţii. Urméză altă căruţă în care era părintele *Hârţoga* din Noulŭ Săsescŭ, totŭ gr. or. şi îndată după Hârţógă a urmatŭ părintele gr. or. *Lungocea* din Seleuşiu mare. Nu i-a fostŭ ruşine bogatului preotŭ gr. or. din Şaeşiu *N. Brenduşia* a lua şi elŭ parte la actulŭ alegerei şi a mânca din mâncările celea pline de veninŭ şi necurate, deşi e omŭ tare avutŭ, numai la cassa de păstrare din Sighişóra are depuse vre-o 4—5000 fl. v. a. Nu puté elŭ acasă mânca şi bea până s'ar fi datŭ de-a tumba? Nu ḑĕu, că nu e simţŭ românescŭ în elŭ. Luat au şi participat-au şi alţii mai mulţĭ preoţĭ şi dascălĭ din jurulŭ Sighişórei, pe care nu i-am cunoscutŭ.

Mi se pare că de prin părţile Sighişórei nu a fostŭ nimenea care sĕ convóce o conferinţă electorală românéscă. Se vede că a muritŭ bravulŭ şi marele naţionalistŭ românŭ Aug. Horşia, fostŭ notarŭ publicŭ în Sighişóra. De când a muritŭ elŭ, toţĭ au amorţitŭ şi îngheţatŭ altcum acolo este unŭ protopresbiterŭ cu bune simţĕminte române, unŭ asesorŭ la magistratŭ, mai mulţĭ învĕţătorĭ şi alţĭ inteligenţĭ românĭ, póte lĭ-e frică şi de umbră.

Tóte acestea mĭ-am ţinutŭ de datoriă sântă românéscă a-le aduce la cunoscinţa on. publicŭ cetitorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei."

N. M. Têmpăhazanŭ.

Făgăraşŭ, Iulie 1887.

Domnule Redactorŭ! Luna Iulie în care trăimŭ e luna secerişului pentru economĭ, şi luna Iunie care a trecutŭ a fostŭ luna secerişului pentru învĕţătorĭ în ceea ce privesce învĕţămêntulŭ. Esamenile anualĭ la şcólele nóstre din sate şi oraşe au trecutŭ, şi bine e sĕ se scrie câte ceva de icĭ de colea despre resultatulŭ lorŭ. In orăşelulŭ Făgăraşŭ suntŭ multe şcóle de diferite categorii dintre carĭ şi două şcóle române elementarĭ Am luatŭ parte la câteva esamene dela şcólele din Făgăraşŭ şi m'am bucuratŭ de resultatulŭ lorŭ, la o şcólă însĕ, şi acea şcólă e totŭ română, bucuria mea a triumfatŭ şi s'a înmulţitŭ şi cu plăcere, când în împrejurările în carĭ trăescŭ şcólele române din Făgăraşŭ, căcĭ vai! multŭ suntŭ pândite de pionerii şcólelorŭ unguresci pentru a le vêna copii pentru ei şi straiţa lorŭ maghiarisătóre, — am vĕḑutŭ o sală de învĕţămêntŭ umplută cu 60—80 elevĭ şi eleve în frunte cu unŭ învĕţătorŭ practicŭ şi destoinicŭ pre calea spinósă a instrucţiunei, am vĕḑutŭ o organisaţiune internă şi esternă modelŭ pentru orĭ-ce şcólă românéscă de astăḑĭ, care numai onóre póte face conducĕtorilorŭ acestei şcóle.

Şcóla despre care vorbescŭ în acestŭ micŭ raportŭ alŭ meu, este şcóla română greco-catolică din Făgăraşŭ. Şi décă acéstă şcólă nu s'ar fi amelioratŭ în tóte privinţele, n'aşŭ fi prinsŭ condeiulŭ; dér tocmai pentru că o cunoscŭ din copilăriă, şi am cunoscinţă despre trecutulŭ şi bunŭ şi rĕu alŭ acestei şcóle române, tocmai pentru aceea iau actŭ de îmbunĕtăţirea ei de aḑĭ. Şcóla acésta e şcólă elementară, şi obiectele ce le-am auḑitŭ isvorindŭ uşorŭ şi limpede românesce din gura copiilorŭ şi copilelorŭ, şi pre carĭ le-am cetitŭ şi din conspectulŭ materialului de învĕţămênt de pre masa presidială m'au convinsŭ că planulŭ de învĕţămêntŭ pentru o astfelŭ de şcólă a fostŭ pre deplinŭ desvoltatŭ. Tractarea metodică a învĕţătorului câtŭ s'a pututŭ a fostŭ intuitivă şi la înţelesŭ, aşa că elevulŭ îşĭ putea da séma de ceea ce rĕspunde.

Bravulŭ învĕţătorŭ alŭ acestei şcóle este *Basiliu Raţiu*, cunoscutŭ ca învĕţătorŭ; care nu şĭ-a pregetatŭ a

---

FOILETONU.

(9)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

III.

Fiametta.

După mórtea celorŭ dintêi trei copii mai marĭ, bĕtrânulŭ Salvatorŭ — amŭ spus'o — nu se mai puté duce pe mare şi Giovanna, din pricina leneviei bărbatului sĕu, fuse singurulŭ sprijinŭ alŭ acestui roiu de copii carĭ mişunau împrejurulŭ ei.

Giovanna îşĭ suferea sórtea şi cu deosebire nu se plângea nicĭodată. Din ḑorĭ de ḑi o puteai vedea pe cheu mergêndŭ repede cu cobiliţa pe umĕrulŭ stângŭ cu care ducea cele două găleţĭ de aramă totdéuna curate şi strălucitóre. Giovanna muncesce chiar şi nóptea şi cu greu póte scóte hrana întregei familii.

In momentulŭ când începe istoria acésta, ea trece printr'o fasă fórte grea şi cu tóte precauţiunile pe carĭ le-a luatŭ, Salvatorŭ bĕtrânulŭ totŭ i-a găcitŭ secretulŭ.

Incă de ierĭ bĕtrânulŭ s'a făcutŭ nevĕḑutŭ şi din pricina asta găsimŭ în Piazzettă pe Giovanna fără găleţile ei de aramă, carĭ o părăsescŭ aşa de puţinŭ încâtŭ par că facŭ parte din îmbrăcămintea ei.

Giovanna căuta pe Salvatorŭ. A dus'o mulţimea, în care era şi bărbatulŭ ei.

Era sigurŭ lucru că Pietro nu putea lipsi de orĭ unde ar fi fostŭ ceva de vĕḑutŭ orĭ de auḑitŭ.

Décă Giovanna a rĕmasŭ aci până după trecerea cortegiului, a rĕmasŭ şi din pricină că nu se putea mişca şi chiar, décă va putea, sĕ mai siléscă pe Pietro sĕ nu mai bîrféscă. Ştimŭ cum a reuşitŭ ea.

Cu tóte acestea orĭ când póte sĕ'şĭ facă drumŭ, Giovanna se depărtéză fiindcă este fórte neliniştită. Şi étă din ce pricină:

Fiica ei mai mare, Fiametta, o copilă de 12 anĭ numai, dér aşa de voinică şi de inaltă încâtŭ pare că i de 16 anĭ, Fiametta, adjutantulŭ ei, a doua Giovanna, Fiametta, care o inlocuesce tótă ḑiua şi o parte din nopţĭ lângă copii, aşa că pescarii de pe cóstă nu-i ḑiceau altfelŭ decâtŭ *mămulică de familiă*, Fiametta a vorbitŭ ceva cu muma ei. Fiametta i-a spusŭ că buniculŭ, când a plecatŭ de diminéţă, spusese copiilorŭ şi chiarŭ ei, că n'are sĕ se mai intórcă, şi că tóte rugăciunile ei şi ale frăţiorilorŭ şi surióreiorŭ ei, ca sĕ oprésca pe bĕtrânulŭ, fuseseră de prisosŭ. Elŭ sărutase pe toţĭ copii şi pe urmă îi ḑisese Fiamettei:

— Adio. Când nu voiu mai fi eu, stăpânirea îşĭ va aduce póte aminte că chiar ea mĭ-a datŭ numele de Salvator şi că a fostŭ o ḑi când eu, care mé ducŭ sĕ morŭ de bunăvoia mea, amŭ scăpatŭ unŭ cartierŭ întregŭ din Veneţia.

Inţelege orĭ cine durerea bietei Illyriane. Pentru ea Salvatorŭ era părinte mai multŭ decâtŭ pentru Pietro.

Scormonì tóte rĕspîntiile Veneţiei şi întrebà pe tótă lumea însĕ de prisosŭ căcĭ nu putù sĕ dea de urma bĕtrânului.

In sfîrşitŭ se 'ntórse descurajată la casa ei. Când auḑì că Salvator nu se mai întorsese, o apucà unŭ accesŭ de desperare.

— A muritŭ! ḑise. — A muritŭ şi elŭ în mare ca şi copii lui cei marĭ. Şi din mare nu i mai ese cadavrulŭ!

Giovanna îngenunche, ḑicêndŭ vorbele acestea, dinaintea unei icóne a Feciórei care era pusă într'o firidă.

— Stea a Mărei — ḑise ea — mumă a Mântuitorului nostru, Marie plină de graţii şi de bunătate, légănă binişorŭ pe acela, care în întréga lui viéţă te-a iubitu cu focŭ!

După rugăciunea acésta scurtă, Giovana se sculà, îşĭ şterse ochii şi se duse de îşĭ luà copilaşulŭ din leagĕnŭ şi-lŭ läptà.

In vremea asta fiulŭ fără Dumneḑeu, tatălŭ nevrednicŭ de acestŭ nume, Pietro, se întorsese. Aflândŭ că bĕtrânulŭ se făcuse nevĕḑutŭ ḑise:

— Aşĭ! nu vĕ turburaţĭ, moşu s'a dusŭ negreşitŭ sĕ se mai plimbe odată pe lagune cu vre-o cunoscinţă veche; o sĕ se 'ntórcă. Sĕ cinămŭ iute.

— Manâncă tu! îi ḑise Giovanna aruncându'i nişte roşcove cum mănâncă poporulŭ celŭ mai sĕracŭ din Veneţia.

Pescarulŭ respinse roşcovele.

— Credĭ tu că eu o sĕ mĕ mulţumescŭ cu astfelŭ de mâncare în ḑiua cununiei cu Marea? N'ai păstratŭ pentru astfelŭ de sĕrbătóre măcarŭ o ciosvirtă de căprióră?

— Şi cu ce banĭ era s'o cumpĕrŭ? ḑise Giovanna.

— Banĭ? banĭ? repetà Pietro.

— Negreşitŭ, cu ce banĭ? întrebà din nou Gio-

se cualifica pre cariera de pedagogŭ câtŭ numai s'a pututŭ.

In fruntea acestei şcóle ca directorŭ şcolarŭ stă Rever. domnŭ vicarŭ foraneu *Alesandru Micu* dimpreună cu unŭ senatŭ şcolarŭ compusŭ totŭ numai din bărbaţî vrednicî.

Din sînulŭ senatului şcolarŭ e alesŭ ca inspectorŭ de şcóle Prea On. domnŭ *Nicolae Cosgara*, căpitanŭ ces. reg. în pensiune, cunoscutŭ nouĕ tuturorŭ din ţéra Oltului ca mare spriginitorŭ alŭ şcólei române preste totŭ, de unde urméză, că dênsulŭ a fostŭ şi este la multe şcóle grăniţerescî trimisŭ ca comisarŭ pre la esamene şi la alte ocasiunî. Acestŭ bărbatŭ de când locuesce în Făgăraşŭ a făcutŭ şi face multŭ şi pentru şcóla română greco-catolică de aicî. Dênsulŭ n'a suferitŭ băncî slabe în sala de învĕţămêntŭ, n'a suferitŭ cuartirulŭ pentru învĕţătorŭ ruinatŭ şi lipsitŭ de aparatele trebuinciőse, a făcutŭ în curtea şcólei şi aparate pentru gimnastică potrivite pentru copii şi alte îmbunătăţirî în curtea şi grădina şcólei. Tóte acestea se înţelege cu ajutorulŭ senatului şcolarŭ.

La esamenulŭ acestei şcóle române a participatŭ unŭ numĕrŭ însemnatŭ de părinţî ai copiilorŭ şi alţî binevoitorî ai înaintărei causei şcolare. Am vĕdutŭ pe d-lŭ vice-comite Gramoiu, d-lŭ perceptorŭ comit. Gregoriu Negrea şi alţii. Esamenulŭ s'a ţinutŭ în 21 Iunie a. c. st. v. în ḑi de Dumineca, şi a duratŭ dela 2 óre până la 6 óre după améḑî.

Unulŭ din participanţî

Pólele munţilorŭ apusenî, 14 Iulie 1887.

Domnule Redactorŭ! Cu cea mai mare bucuriă prindŭ péna, pentru de a vĕ scrie, respective de a informa publiculŭ cetitorŭ despre succesulŭ moralŭ alŭ petrecerei din Teuşŭ. In corespondenţa trecută am apelatŭ la spriginulŭ familielorŭ române de prin apropiere, am atrasŭ încâtva atenţiunea on. publicŭ cetitorŭ spre acéstă petrecere, şi vocea mea nicî că a sunatŭ în zadarŭ.

In ḑiua sfinţilorŭ apostolî Petru şi Pavelŭ după servţiulŭ divinŭ, care a fostŭ înfrumseţatŭ de cântările bisericescî esecutate cu precisiune de cătră tinerimea inteligentă, la 3 óre d. a. musica a datŭ semnalulŭ petrecerei.

In viéţa nóstră, a Românilorŭ, rarî suntŭ momentele de bucuriă; suntŭ prea din cale afară grele năcasurile ce ne întâmpină ḑilnicŭ, aşa câtŭ abia cutezămŭ a mai aştepta şi momente de veseliă. Amŭ avutŭ cu tóte aceste şi noi o ḑi veselă, ḑiua de 11 Iuliu n.

Sufletulŭ nostru inima nóstră întrégă fiinţa nóstră se bucură şi se desfătéză atuncî când indivíḑî de aceeaşî naţiune, ómenî de acelaşî caracterŭ naţionalŭ, persóne de aceeaşî energiă şi zelŭ sfântŭ pentru progresŭ şi cultură, se adună laolaltă, se sfătuescŭ şi'şî petrecŭ privindŭ la desfătarea ficelorŭ şi fiiilorŭ lorŭ. Inima saltă la auḑulŭ cântecelorŭ româneseî, la vederea fermecătorului costumŭ naţionalŭ, şi la auḑulŭ graiului dulce românescŭ vorbitŭ cu sete şi cu mândriă de tinerimea nvăpăiată de zelulŭ progresului şi educaţiunei naţionale.

A datŭ Dumneḑeu ca sĕ ne deşteptămŭ şi noi din amorţéla ce ne stăpânea, a voitŭ chiar şi cerulŭ ca idea acésta salutară sĕ prindă rădăcinî în sufletulŭ fiăcăruia dintre noi, deórece şi elŭ zimbea şi se desfăta de veselia nóstră.

Decursulŭ petrecerei a fostŭ câtŭ se póte de satisfăcĕtorŭ. O ordine esemplară, mulţămită comitetului arangiatorŭ, precum şi o dispoşiţiă înţeléptă şi gustósă în totŭ ceea ce privesce arangiamentulŭ şi primirea óspeţilorŭ. Jocurile marî precum Romana şi Quadrilulŭ au fostŭ jucate de câte şése-ḑecî de părechî, ér în decursul pausei tinerii anume pregătiţî în costume ţĕrănescî au esecutatŭ „Căluşarulŭ şi Bătuta“ cu o mlădiere şi precisiune rară. Bine le şedea lorŭ, dér şi mai românescŭ apărea aspectulŭ când în sănătatea poporului opincarŭ s'a golitŭ câte unŭ pocalŭ (paharŭ). Nu au lipsitŭ nicî toastele, dintre carî amintescŭ p'alŭ d-lui preşedinte, altulŭ ca rĕspunsŭ şi mulţămită primirei ce au făcut'o Teuşenii óspeţilorŭ, şi alŭ treilea pentru femeea română, bine simţitŭ şi spusŭ. Poporulŭ şi óspeţii în genere aplaudau cuprinşî de farmeculŭ vorbei românescî. Costumulŭ naţionalŭ a fostŭ fórte bine representatŭ, laudă celorŭ ce l'au purtatŭ.

Petrecerea a ţinutŭ până diminéţa la 5 óre când depărtându-se flăcare în inimă cu dulcî suvenirî s'a pusŭ în éstŭ modŭ capĕtŭ însufleţitei şi peste aşteptare reuşitei petrecerî. Datorî suntemŭ decî a mulţămi din inimă binevoitorilorŭ participanţî, carî nu şi-an pregetatŭ atâtŭ din apropiere câtŭ şi din depărtare a alerga la acéstă întrunire curatŭ românéscă; a mulţămi tinerimei române care la rîndulŭ sĕu şi-a sciutŭ împlini datorinţa; a mulţămi comitetului arangiatorŭ care în frunte cu cetăţenii românî din Teuşŭ a sciutŭ face óspeţilorŭ o aşa de căldurósă şi binevoită primire.

Era prea din cale afară neconsultŭ ca sĕ se încungiure acéstă ocasiune de schimbare de idei şi simţĕminte şi cei ce nu au învrednicitŭ cu presenţa lorŭ acéstă petrecere, credemŭ că pe viitorŭ nu o vorŭ încungiura-o, ci vorŭ fi cei dintâiu.

Amintescŭ în fine, d-le Redactorŭ, şi aceea că, pre lângă tóte opintirile rĕuvoitorilorŭ, chiar aceia carî ne huleau au rĕmasŭ uimiţî vĕḑêndŭ reuşita atâtŭ de splendidă.

Finescŭ decî, dorindŭ ca ideia conceputĕ şi în parte realisată încă în ăst' anŭ sĕ prindă rădăcină şi sĕ facă impresiune hotărîtóre în inimile românescî, ca pre viitorŭ încă şi mai mulţî sĕ ne putemŭ saluta prin o strângere de mână fréţéscă, în Teuşŭ, spre binele şi înaintarea poporului românŭ. *Horia.*

Scirî militare.

România. „Monitorulŭ oficialŭ“ publică următorulŭ decretŭ: Art. I. Se înfiinţéză pe ḑiua de 1 Iuliu 1887 optŭ escadróne de cavaleriă **permanentă.** Art. II. Aceste escadróne, pentru disciplină, instrucţiune şi administraţiune se ataşézĭ câte două la regimentele 6 (Focşanî), 7 (Iaşî), 8 (Romanŭ) şi 11 (Botoşanî) de călăraşî. Cadrele şi efectivele pentru fie-care din aceste escadróne se fiesézĭ după cum urméză: 1 căpitanŭ, 1 locotenentŭ, 1 sublocotenentŭ, 1 sergentŭ-maiorŭ, 6 sergenţî, 12 brigadierî, 4 trompeţî, 111 ómenî, 125 cai de trupă.

După cum comunică o telegramă din Bucurescî, mobilisarea de probă nu se va mărgini numai la unŭ corpŭ de armată, ci se vorŭ mobilisa şi părţî din alte două corpurî de armată.

Raportŭ poliţienescŭ.

La începutulŭ acestei lunî unŭ individŭ anume Csengeri Iosef se ţinŭ prin Braşovŭ şi sub numele de Endreffy Iulius colectă banî pentru incendiaţii din Careii marî. La 8 Iulie predete la oficiulŭ postalŭ de aci o scrisóre cu banî la adressa primarului din Careii-marî, îngreuiată — precum era scrisŭ — cu două bancnote de câte 50 fl. Se descoperi însĕ că în scrisóre nu era bancnote, ci o cólă de hârtiă albă. Acestŭ individŭ, în etate cam de 30 anî, îmbrăcatŭ după cea mai nouĕ modă, purtândŭ şi monoclu, e urmăritŭ.

In urma cercetărilorŭ făcute, resultândŭ, că foculŭ isbucnitŭ deunăḑî în fabrica de postavŭ Scherg a fostŭ pusŭ de o mână rĕu-făcĕtóre, prin acésta se aduce la cunoscinţă, că acela, care contribue la descoperirea făptuitorului, va primi unŭ premiu de 100 fl.

Erî séra s'a născutŭ între nisce óspeţî beţî în cârciuma lui D. Tocaniă o bătaiă, căreia i-a pusŭ capĕtŭ o patrulă poliţienéscă.

Dare de sémă.

Subscrisa de mai mulţî anî am vĕḑutŭ şi vĕdŭ, că la scóla română elementară din locŭ fetiţele nu se deprindŭ *de locŭ* în lucrurile de mână, ceea ce este o scădere fórte mare în educaţiunea acestorŭ fetiţe, carî tóte au sĕ devină mame — multŭ, puţinŭ la oraşŭ — ca soţii de măestrii etc. Cercetândŭ după causă am aflat'o în două împrejurărî, anume: a) în miseria şcolăriţelorŭ; b) în lipsa de învĕţătóre în acestŭ ramŭ pe lângă scóla nóstră. — Vĕḑêndŭ eu ca mamă lipsa neîncungiurată în deprinderea de atarî lucrurî, m'am hotărîtŭ în sfîrşitŭ a ajuta şi a suplini — după putinţă — acestŭ defectŭ.

Spre scopulŭ acesta am deschisŭ o listă benevolă printre P. T. publicŭ din locŭ şi giurŭ, alŭ căreî resultatŭ este deocamdată suma de fl. 31. 10 cr.

Au contribuitŭ următorii P. T. DD.: Cineva 5 fl., N. F. Negruţŭ 5 fl., St. Bilţŭ, canonicŭ 1 fl., M. Serbanŭ, canonicŭ 2 fl, D. Coroianŭ, canonicŭ 1 fl., V. Popŭ, canonicŭ 1 fl., E. Cartice, canonicŭ 1 fl., A. Antonŭ, prot. 1 fl., Ioanŭ Hodoreanŭ, prof. 1 fl. — *Dómnele şi Domnişórele:* Rickl Teresia 2 fl., Ana Steţŭ 1 fl., Ana C. Popŭ 1 fl., Rosalia Papiriu Popŭ 1 fl., Elena Porde 1 fl., Marióra Borgovanŭ 1 fl., Catarina Dolianŭ 50 cr., Elena Cassa 50 cr., Elena Popŭ 30 cr., Ana Baldi 30 cr., Arnoldŭ Caterina 30 cr., Catarina Handzsuj 10 cr., Ana Stixŭ 10 cr., Cineva 1 fl., N. N. 40 cr., Cineva 30 cr., V. Cineva 20 cr., Cineva 20 cr., Cineva 20 cr., Porumbreanŭ 50 cr., Boliacŭ 20 cr.

Când aducŭ acésta la cunoscinţa on. publicŭ cetitorŭ, deoparte mulţămescŭ binevoitorilorŭ contribuitorî, de alta declarŭ, că o listă permanentă în scopulŭ acesta rĕmâne deschisă la subscrisa. Despre oferte se va da sémă din când în când pe cale ḑiaristică, ér suma incursă până la întrebuinţare se depune într'o casă de păstrare din locŭ. — La începerea anului scolasticŭ viitorŭ se va procura printr'unŭ comitetŭ institutŭ spre scopulŭ acesta materialulŭ de lipsă la lucru ér damele şi domnişórele din locŭ suntŭ şi vorŭ fi rugate a instrui — împreună cu subscrisa — care când şi în ce ramŭ va binevoi.

Gherla, 18 Iuliu 1887.

Ludovica Borgovanu n. Antonŭ.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

LONDRA, 22 Iulie. — „Oficiulŭ Reuter“ anunţă din Sanct-Thomas: **In urma scirilorŭ ce au sositŭ la staţiunile telegrafice de aci ale societăţii vestafricane, Stanley a fostŭ împuşcatŭ în timpulŭ unei lupte cu indigenii, purtată pentru mijlóce de nutrimentŭ. Scirea vine dela unŭ misionarŭ din Matadi. Nicî unŭ curierŭ directŭ din espediţiune până la 6 Iulie n'a ajunsŭ la litoralî.**

BRUXELA, 22 Iulie. — **Guvernulŭ din Congo n'are până acum nicî o confirmare despre pretinsa omorîre a lui Stanley.**

DIVERSE.

Nasulŭ cărnŭ şi vindecarea lui. — Dr. Iohn Roe, într'o conferinţă ţinută la societatea medicală din New-York, espuse, basatŭ pe 5 observaţiunî şi prin presentarea fotografielorŭ a 2 bolnavî, resultatele unei operaţiunî simple, dér ingeniόse, practicate asupra indivíḑilorŭ cu nasŭ cărnŭ, şi care au fostŭ incoronate de unŭ succesŭ strălucitŭ. Dr. Iohn Roe ḑice că nasulŭ cărnŭ e datoritŭ unei disproporţiunî dintre vêrfulŭ, nările şi basa nasului. Elŭ caută a extirpa din nasŭ ce se găsesce în excesŭ şi acésta o face numai asupra vêrfului nasului spre a ajunge la proporţiunea normală. Elŭ practică în modulŭ următorŭ: Se cocainiséză nasulŭ pe partea sa mucósă, prin unŭ specululŭ nasalŭ şi cu eringî depărtéză bine nările, se deslipesce mucósa de pe cartilagele nasale şi apoi exciseazǎ din cartilage orî din septum nasalŭ o porţiune aşa în câtŭ nasulŭ rĕmasŭ sĕ aibă forma şi aparenţa unui nasŭ normalŭ. Trebue sĕ luămŭ precauţiunea în excisiunea cartilagelorŭ a nu pĕtrunde pelea; ceea ce ar da locŭ la cicatrice pe nasŭ, apoi de a nu escisa prea multŭ, se face o spălătură antiseptică, se cóse mucósa, şi se face unŭ pansamentŭ antisepticŭ, punêndŭ în acelaşî timpŭ şi unŭ tubŭ de drenagiu spre menţinerea nărilorŭ deschise, după trei ḑile, ḑice Dr. Roe, bolnavii au eşitŭ vindecaţî. Acéstă operaţiune a fostŭ descrisă şi practicată de dênsulŭ pentru întâia óră.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

vanna cu mai multă aprindere. — Tu eşti tată de familiă, tu eşti datorŭ s'aducî hrană acasă. Eu n'am nicî o lescaiă măcarŭ.

Pietro îndrăsni sĕ se uite la nevastă-sa cu sfruntare şi-i ḑise:

— Décă n'ai banî!... nu face nimicŭ!... schimbă unŭ galbenŭ de aurŭ din economiile tale!

Giovanna sări dreptŭ în susŭ când auḑi vorbele acestea batjocoritóre.

— Era vênĕtă şi buzele'i tremurau. Se repeḑi la firida unde era icóna şi trase perdeaua peste statua Fecióreí. Negreşitŭ că Giovanna nu vrea ca icóna sĕ vadă ce era sĕ se întêmple. Se întórse apoi la Pietro şi ridică braţulŭ, negreşitŭ ca sĕ'i tragă câteva palme, când unŭ glasŭ prea cunoscutŭ de toţî ai casei s'auḑi afară.

— Aurŭ! ecă aurŭ! ḑise acelŭ glasŭ.

Şi doi sechinî (galbenî) căḑură pe masa ce era schiópă.

Pietro şi puse mâna peste ei.

Dintr'o singură mişcare şi copii şi muma se 'ntorseseră spre uşă şi ḑăriră pe bĕtrânulŭ Salvator.

— Ah! tată! d-ta eştî! ḑise Giovanna luândŭ de gâtŭ pe bĕtrânŭ.

Toţî copii se strînseseră împrejurulŭ bunicului.

Numai Fiametta rĕmăsese d'o parte. Ochii sĕi marî şi negri străluceau de entusiasmŭ şi îngâna:

— Salvator! Salvator! frumosŭ nume este când omulŭ e vrednicŭ sĕ-lŭ pórte.

Giovanna nu'şî lua braţele dinprejurulŭ gâtului bĕtrânului şi mereu îi ḑicea:

— Tată!... tată!...

— Te bucurî multŭ, copilă, fiindcă am adusŭ banii ăştia?... ḑise bĕtrânulŭ.

— O! nu mĕ bucură banii, tată, Dumneḑeu îmî este martorŭ; mî-era frică, te credeam pierdutŭ. Acum însĕ te vĕdŭ. Ah! d-ta eştî!

— Da, copila mea...

Deodată Giovannei îi veni o idee şi numai decâtŭ îşî desprinse braţele de după gâtulŭ bunicului.

— Cine ţî-a datŭ aurulŭ ăsta? ḑise ea făcêndŭ unŭ pasŭ înapoi.

— Ce 'ţî pasă! Ţî-am adusŭ aurŭ; du-te de îngrijeşte de cina copiilorŭ! ḑise bĕtrânulŭ întunecatŭ.

Giovanna lăsă capulŭ în josŭ şi o clipă rĕmase pironită în locŭ; pe urmă, întorcêndu-se spre masă, dete unŭ ţipĕtŭ mare. Cei doi banî de aurŭ pieriseră.

Pietro profitase de emoţiunea ce căşunase sosirea bĕtrânului, ii luase şi fugise.

— Mişelulŭ! a furatŭ aurulŭ ăsta, care m'a costatŭ aşa de scumpŭ! ḑise bĕtrânulŭ Salvator puindŭ mâna p'unŭ toporŭ, care era acăţatŭ în colibă.

In momentulŭ când se repeḑi bunicul spre uşe s'auḑi pe lagună unŭ cântecŭ veselŭ.

— Ricardo! este prietinulŭ nostru Ricardo, gondolierulŭ! ḑise Fiametta mititica.

— Negreşitŭ c'a întâlnitŭ pe tatălŭ tĕu! ḑise acum şi Giovanna.

— Haide, Ricardo, apropie-te iute! ḑise bunicul.

— Tocmai asta vréu şi eu! rĕspunse gondolierulŭ împingêndŭ luntrea sdravĕnŭ până la coliba aeriană.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 10
Rentă de hârtiă 5%	87.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 25
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.30
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 30
Bonurĭ rurale transilvane	104 40
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.80
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 —
Renta de hârtiă austriacă	81.50
Renta de arg. austr.	83.10
Renta de aurŭ austr.	112 30
Losurile din 1860	137.—
Acțiunile băncei austro-ungare	887 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.90
Act. băncei de creditŭ austr.	281.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 98
Napoleon-d'orĭ	10.02
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.10
Londra 10 Livres sterlinge	126.41

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 4 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91½	92—
Renta rom. amort. (5%)	94½	95—
» convert. (6%)	87—	87½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103½	104—
» „ „ (5%)	88—	89¼
» » urban (7%)	101½	102—
» » » (6%)	94—	94¼
» » » (5%)	86½	87—
Banca națională a Romàniei 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 22 Iuliu st. n. 1887

Bancnote romànescĭ	Cump	8.61	Vênd.	8.63
Argint romànesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.34	»	11.37
Imperialĭ	»	10.34	»	10.37
Galbenĭ	»	5.93	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	100.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 695—1887.

Concursŭ.

La scólele reuniunei foștilorŭ grănițerĭ din regimentulŭ I. rom. suntŭ de conferitŭ pe calea concursului:

1. Postulŭ de învĕțătorŭ dirigentŭ la scóla din Cugieriu, comitatulŭ Huniădórei, cu salarŭ anualŭ de 350 fl. apoi cuartirŭ și lemne de focŭ.

2. Postulŭ de învĕțătorŭ dirigente la scóla din Vestemŭ, comitatulŭ Sibiiului, cu salarŭ de 300 fl. din fondulŭ scolasticŭ centralŭ, precum și cuartirŭ și lemne de focŭ.

3. Postulŭ de învĕțătorŭ secundarŭ la scóla din Sina, comitatulŭ Sibiiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a. din fondulŭ scolasticŭ centralŭ, cuartirŭ și lemne după trebuință; în fine

4. Totŭ la Sina postulŭ de învĕțătorŭ adjunctŭ cu 180 fl. din fondulŭ centralŭ, apoi cuartirŭ și lemne de focŭ.

Reflectanții la aceste posturĭ au sĕ-șĭ substérnă suplicele instruite cu diploma de cualificațiune din studiele pedagogice și din limba maghiară, eventualŭ și alte documente celŭ multŭ până în **10 Augustŭ a. c.** st. n. la:

Comitetulŭ administrativŭ alŭ fondului și școlelorŭ foștilorŭ grănițerĭ din regimentulŭ I. rom. în Sibiiu. 3—3

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Ziziinŭ*: 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	–	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
Brașovŭ (	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighișóra (	10 53	—	9 02	—
Sighișóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
Clușiu (	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7 56
Huiodinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10 57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orăḑii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Gl ărbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3 59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	[illegible].11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9 33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8 42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.50
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4 30	6.—	—
Glogovațŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Pauliș	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7.10	—
Conopŭ	6.09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	[illegible] 19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7 47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.45
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6 49
Petroșeni	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșeni	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ